

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 240/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 1357/3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013.

2. Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka „... napáda postup prvostupňového, odvolacieho súdu a súdu Najvyššieho, pretože sa domnieva, že svojím postupom jej odňali právo na spravodlivý súdny proces garantované čl. 47 - 48 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ktoré nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je aj relevantné konanie súdov. ...

... tvrdí, že postupom súdu prvého stupňa jej bolo odňaté právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a bola porušené povinnosť dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie. To vyplýva aj zo základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a z čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.“.

3. Ako ďalej sťažovateľka s poukazom na skutkové okolnosti prípadu uvádza, „... rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 17 C 324/2012 z 4. júna 2012 súd žalobu sťažovateľky o určenie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam vedeným na [REDAKOVANÉ] - k bytu [REDAKOVANÉ] so spoluvlastníckymi podielmi na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 93/100000-in, zamietol. ...

Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 18. marca 2014 rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. ...

Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, sa nevysporiadal s nedostatočným odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v otázke prevodu nehnuteľností a kúpnej ceny za sporné nehnuteľnosti. Krajský súd v Košiciach sa nevysporiadal ani s návrhom sťažovateľky na vykonanie dôkazov - výsluchu svedkov, ktoré nemohla nie z vlastnej viny v konaní pre súdom prvého stupňa navrhnúť. A to aj napriek tomu, že význam ich výpovede pre vec samu

odvolaciemu súdu dostatočným spôsobom odôvodnila. Odvolací súd porušil svoju povinnosť dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie. To vyplýva aj zo základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a z čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli v konaní riadne vypočuté.

Podľa názoru sťažovateľky jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. Správne postupu odvolacieho súdu by totiž zodpovedalo, keby bol doplnil dokazovanie vykonaním navrhnutých výsluchov a to buď na odvolacom pojednávaní alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa s vytvorením možnosti účastníkov sa k nemu vyjadriť alebo aby v odôvodnení svojho rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré nie je potrebné tento dôkaz vykonať. ...

NS SR uznesením z 10. marca 2015 sp. zn. 8 Cdo 343/2014 dovolanie sťažovateľky odmietol. Okrem iného uviedol, že dovolacím dôvodom nie je ani namietanie faktu, že odvolací súd nevypočul svedkov, ktorých v odvolacom konaní sťažovateľka vypočuť navrhla. To NS SR odôvodnil tým, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a že nie je povinný vykonať všetky dôkazy /str. 10, ods. 2 napádaného uznesenia NS SR/.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil tento nález:

„I. Krajský súd Košice, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 porušil základné právo sťažovateľky zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, lebo jej odňal možnosť konať pred súdom a porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

II. Ústavný súd SR rozhodnutie oboch súdov zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur, ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice I je povinný vyplatiť sťažovateľke trovy právnych služieb vo výške 284,08 € /2 x 134 € + 2 x 8,04 €/ na účet právnej zástupkyne sťažovateľky č. ú.:20248476/6500.“

II.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

8. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľka je zastúpená advokátkou, nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

10. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

11. V zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu smeruje.

12. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých

formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľkou predložená sťažnosť neobsahuje návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľka od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná a v kontexte obsahu sťažnosti nezrozumiteľná. Sťažovateľka sa v petite sťažnosti (bod 4) domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 (pričom samotné jeho rozhodnutie z 18. marca 2014 v petite neuvádza), ako i zrušenia bližšie neoznačených dvoch rozhodnutí nekonkretizovaných všeobecných súdov bez ich bližšej špecifikácie (t. j. bez uvedenia, o aké konkrétne rozhodnutie toho-ktorého všeobecného súdu ide), pričom v predmetnej veci konali a rozhodovali nielen okresný súd (prvostupňový) a krajský súd (odvolací), ale tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky (dovolací). Navyše vo vzťahu k týmto (neoznačeným) súdom sťažovateľka následne v petite sťažnosti ani nežiadala deklarovanie porušenia ňou označených práv. Sťažovateľka rovnako žiada i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur a náhradu trov konania zo strany Okresného súdu Košice I, avšak predmetný okresný súd v petite ústavnej sťažnosti explicitne vôbec neuvádza.

Ústavnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde však je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojím rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody uvedené v druhej hlave ústavy alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce

z príslušnej medzinárodnej zmluvy, avšak takáto požiadavka nie je, ako už bolo uvedené, v petite sťažnosti sťažovateľky obsiahnutá (bod 5).

14. V neposlednom rade ústavný súd poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

V naznačenom rozsahu splnomocnenie doručené sťažovateľkou spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovalo vadu neurčitosti, pretože v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka.

15. Z toho vyplýva, že ústavný súd z obsahu podania nemôže posúdiť ani otázku svojej právomoci, do ktorej nepatrí ochrana pred nezákonnosťou, ale len pred neústavným postupom a rozhodnutím orgánov verejnej moci.

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že návrh na rozhodnutie vo veci samej v predloženej sťažnosti nezodpovedá právomociam ústavného súdu vo vzťahu ku konaniam o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

16. Takýto návrh znemožňuje zároveň ústavnému súdu preskúmať aj predpoklady prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a napokon aj otázku jej prípadnej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne taký návrh neumožňuje ústavnému súdu vymedziť rozsah, v ktorom by bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Tieto procesné predpoklady sa skúmajú jednotlivo a konkrétne vo vzťahu ku každému napádanému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu a návrh na rozhodnutie vo veci samej vymedzený v sťažnosti sťažovateľky z 11. mája 2015 to v celom rozsahu nerešpektuje.

17. Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

18. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

19. Ústavný súd k dôvodom odmietnutia sťažnosti sťažovateľky nad rámec uvedeného dodáva, že v rozsahu sťažovateľkou namietaných nosných dôvodov – vo vzťahu k v petite vymedzenému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 557/2013 – navyše nezistil ani arbitrárnosť a ani zjavnú neopodstatnenosť prijatých právnych záverov zo strany krajského súdu a ani taký výklad a aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v okolnostiach danej veci, ktorým by krajský súd zásadne poprel ich účel a význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2015